

StoryBazar
AKTUALNO

"Nismo sami na svetu"

Z igralko Tjašo Železnik sva na dan intervjuja začudeno ugotovili, da je od najinega zadnjega snidenja minilo prav leto dni. Mirno je sedela, prijazno se je nasmehnila, nič izumetično, iskreno.

U sedla sem se nasproti nje in zaplavala v misli o njeni najnovejši predstavi *Kar vem, da je res*, pa tudi

dandanašnjem pomanjkanju empatije in starševski vlogi. Nekaj ur pozneje sem, pogreznjena v sedež Mestnega gledališča ljubljanskega, imela priložnost uživati v novi družinski drami, ki odkriva plasti sodobne družine in starševstva. V luči prazničnega decembra, ki ga velika večina preživlja v krogu družine, je tako morda čas, da razmislimo o pravem bogastvu, ki nas obkroža. Morda so prav prazniki čas spoznanja, da se najlepša darila ne skrivajo zavila v rožnat papir pod smrečico, temveč kar v nas samih. Nič se namreč ne more meriti z iskrenim nasmehom in prijazno besedo.

Story: So družinske drame, med katere spada tudi 'Kar vem, da je res', poseben izziv za igralko, glede na to, da je treba pobrskati še nekoliko globlje vase?

Mislím, da ne. Vsaka vloga ti lahko predstavlja svojevrsten izziv, če je naloga le dovolj zanimiva. Ne bi rekla, da je družinska drama pri tem kakšna izjema. Kot igralki mi sicer tematike družinskih dram bolj ležijo, saj se ob številnih vzporednicah z resničnim življenjem lažje najdem. Tudi v tej predstavi sem se osebno hitro našla, mislim, da se bodo tudi gledalci lahko poistovetili z liki na odru. V predstavi igrám Pip, najstarejšo hčer, in mením, da je to lik, ki mi je po dolgem času morda najbolj podoben. Ne kar se tiče same zgodbe, temveč predvsem dojemanja nje. Razumem jo. To pravim tudi zato, ker sem v zadnjem času igrala like, ki so moje čisto nasprotje. **Story: Se drugače pripravljate na predstavo, kadar stopite v čevlje fiktivnega lika ali v povsem resničnega iz mesa in krvi?**

Iskreno, vsakega poskušam narediti kar se da resničnega. Težko bi rekla, da se v teh primerih vloge lotim zelo drugače. Običajno moje dojetanje vloge temelji na zelo resničnih čustvih in izkušnjah, običajno lastnih oz. jih črparam iz opazovanja ljudi in sveta okoli sebe.

Story: Se je tako mogoče od vloge povsem odcepiti tudi v vsakdanjem življenju?

Lik me pogosto spremlja v mislih, ne vpliva pa kaj dosti na moje obnašanje in zasebno življenje. Se pa večkrat zalotim, kako naglas ponavljam tekst v kuhinji in skozi besede iščem misli, razmišljam o liku ... Za Pip sem najprej želela, da bi bila ena izmed njenih značilnosti tudi malce posebna hoja, in to najbolje lahko povadiš, medtem ko hodiš po ulici, kajne. Naenkrat sem se zalotila, kako zelo čudno stopam po Čopovi ulici in da bo ta hoja veliko bolj primerna za vlogo čarovnice, ki jo igrám v predstavi Janko in Metka, ki jo v MGL-u pripravljamo za dedka Mraza, tako da sem začela prav pretiravati. (smeh). Seveda pa se velikokrat tudi zgodi, da ob intenzivnem popoldanskem urniku na svojo vlogo povsem pozabim.

Story: Kdaj se lik naseli v vas? Ko stopite na oder ali med pripravo, masko, v zaodrju?

Ko se oblečem, v resnici pa takrat, ko stopim na oder. Včasih so transformacije večje, drugič manjše. Povsem odvisno od tega, koliko skupnega imam s svojim likom.

Story: Vam je bilo za vlogo Pip v pomoč, da imate tudi znotraj svoje družine več različnih vlog. Torej, da ste tako mama kot tudi hči?

Zagotovo. Tudi Pip je mama in vse izkušnje, ki mi jih je do zdaj uspelo zbrati, so dragocene. Pip se zaradi ljubimca preseli v Kanado in pusti otroke možu, kar mi je ob prvem stiku z vlogo predstavlja-

lo problem. Stisnilo me je. Ker sem sama mama, te odločitve nikakor nisem razumela (še zdaj je čisto zares ne). Skozí glabljanje v to žensko pa sem počasi poskušala najti in razumeti globlje razloge za tako odločitev in sem jo, tako, kot je, tudi sprejela in jo z vsem tem naselila v sebi.

Story: Marsikdo bo v predstavi našel vzporednice s svojo družino, starši. Tudi vi?

Vsekakor. V Sloveniji je prisoten močen materinski lik, mama je tista, ki povezuje družino, sprejema odločitve. Tako je tudi v predstavi. Tudi sama prihajam iz družine, kjer ima mama izjemno pomembno vlogo. Čeprav so mi starši pri številnih pomembnih odločitvah puščali proste roke, mi je vseeno zelo znana situacija, kjer starši na podlagi lastnih izkušenj otroku vsiljujejo svojo pot. V resnici pa bi morali pustiti otroka, da naredi po svoje in se iz teh izkušenj nekaj nauči. Starši želijo otroke obvarovati, vendar bi jih včasih morali pustiti, da se odločijo po svoje. Sploh danes otroke radi zavijamo v vato, sprejemamo odločitve namesto njih. To se mi ne zdi pametno. Naši otroci bodo najverjetneje živeli še v precej bolj krutem svetu kot mi, zato bodo morali biti dobro opremljeni in trdoživi.

Story: V teoriji je seveda stvar precej bolj preprosta.

Seveda. Sama se trudim, da sem pri svoji hčerki pozorna na to. Spodbujam jo k samostojnosti, lastni kreativnosti, iznajdljivosti, radovednosti ... Je pa včasih res težko, ker me skrbi zanjo. Predvsem pa sem oseba, ki ima rada nadzor nad vsem in vse vajeji v rokah. Kar je včasih nezdravljivo, zato se poskušam držati nazaj. Zavedam se, da si mora nabrati svojih izkušenj. Kadar zafrkneš, moraš svojo napako popraviti in prevzeti odgovornost, to je izjemno dragocena izkušnja za živ-

“Odkar ni več
stare mame,
so prazniki v
družinskem
krogu povsem
drugačni.“

ljenje. Je pa lažje govoriti kot nekaj narediti v to smer. (smeh)

Story: Slovenska družba je zelo patriarhalna, medtem ko se radi šalimo na račun zahodnih sosedov in njihovih močnih mam. V resnici na sončni strani Alp stvar le ni tako drugačna.

Res je. Patriarhat je prisoten, tudi ženske delujemo po vodilih tega, vendar pa smo po mojem mnenju najmočnejši člen družine. Moja stara mama je skupaj držala celotno družino. Dokler je bila živa, je bila naša družina velika, močna, zabavna, po njeni smrti pa nismo več tako povezana celota. Prej smo bili kot velika italijanska družina, ki se je zbirala ob polni mizi, glasnih pogovorih in predvsem veliko smeha. Ne razumite me narobe, ritem sveta narekujejo moški in ženske, ki delujejo po njihovem nareku, vendar mislim, da je v osnovi ženska tista, ki podpira vse vogale hiše.

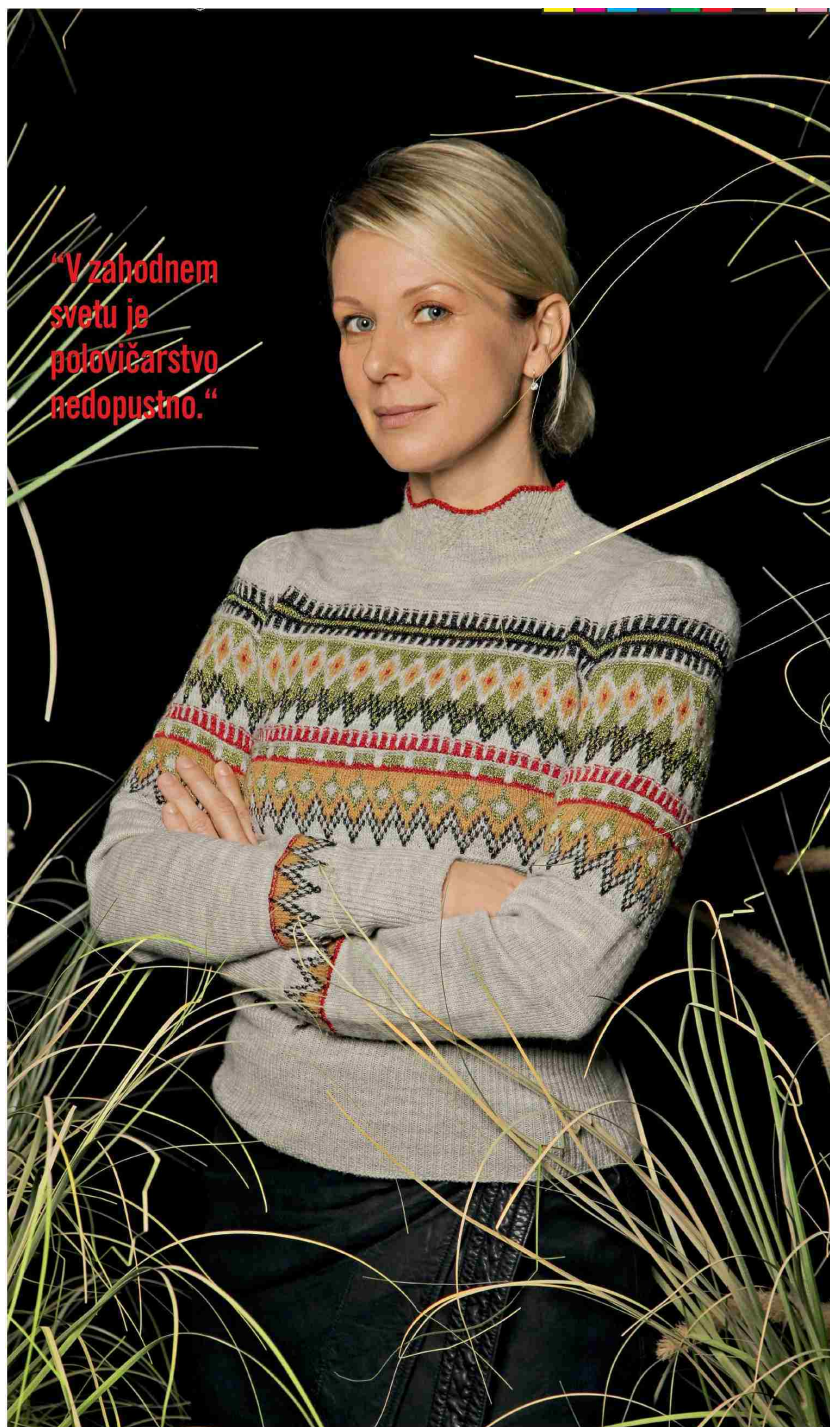
Story: Zanimivo se mi zdi, da je družinska tematika premiero dočkala tik pred začetkom prazničnega decembra. To je vendarle mesec, ki ga že tradicionalno preživimo v družbi najbližjih. Kašen je sicer vaš odnos do praznikov?

V otroških letih sem bila vedno v pričakovanju praznikov, tudi danes mi je ta čas zelo ljub, predvsem zaradi hčerke. Prosti dnevi, pričakovanje, druženje z najbližjimi. A odkar ni več stare mame, so prazniki v družinskem krogu povsem drugačni. Včasih sem zato kar malce otožna, ker mi ni uspelo, da bi bila jaz ta močna povezovalna oseba.

Story: Se vam zdi, da so prazniki v zadnjem času izgubili vrednost? Vse preveč cenimo to, kar je pod smrečico, kot to, kar je okrog nas?

Seveda, vsa praznična mrzlica se začne prezgodaj, tedne pred božičem, ko je praktično še toplo zunaj. (smeh) Poletje se komaj dobro konča, mi pa že obešamo lučke. Izgubi se čarobnost. Predvsem pa smo ljudje tisti, ki nismo več isti. Zdi se mi, da nam je malo mar za sočloveka. Ravno zadnjič sem se s hčerko sprehajala po Čopovi ulici, malo sva stopili vstran, ker sem ji želela pokazati plakat za novo predstavo. V tistem trenutku je mimo naju pridrvela gospa na električnem skiroju in se zaletela v mojo hčer. Kar precej jo je udarila v roko. Ni se ustavila, niti ni pogledala nazaj. Bila sem osupla in besna. Se res niti ne obrnemo?! Obnašamo se, kot da smo sami na svetu. Pozabili smo na osnovne prijazne geste, na

“Poletje se komaj dobro konča, mi pa že obešamo lučke.”

“V zahodnem svetu je polovičarstvo nedopustno.”

pozdrav, zahvalo, na opravičilo. Kako naj bodo prazniki čarobni, če smo takšni drug do drugega?! Sama sem ohranila ta čut, to spoštovanje. Pozorna sem do drugih. Tako sem bila vzgojena. A zdi se mi, da je tega čedalje manj.

Story: Je to posledica sveta, v katerem živimo?

Mislim, da smo podvrženi velikim pritiskom. V zahodnem svetu je polovičarstvo nedopustno. Ženemo se za uspehom, pričakovanja so velika. Od ženske se denimo pričakuje, da je dobra mama, uspešna v poklicu, ki ga opravlja, da je krasna partnerica,

odlična kunarica, mladostnega videza, urejena, aktivna ...

Story: Pa vendar ne sme biti to razlog za vsesplošno čemernost in pomanjkanje empatije?

Seveda ne. Zavedati se moramo, da nismo sami na svetu. Sama cenim že, kadar me v bližnji trgovini trgovka prijazno in z nasmehom povpraša, kateri kruh si želim danes. Polepša mi dan.

◆ Napisala: Nika Arsovski

◆ Fotografiji: Aleksandra Saša Prelesnik